

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

OSOBY STARSZE – SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I STACJONARNA POMOC SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2012 R.

www.stat.gov.pl/bydgosz

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, sierpień 2013 r.

- W niniejszym opracowaniu zaprezentowano informacje o ludności faktycznie zamieszkałej według grup wieku w powiatach, miastach na prawach powiatu oraz całym województwie w 2012 r. w odniesieniu do 2005 r. oraz prognozy na 2035 r.
- Dane dotyczące stanu i struktury ludności oraz zastosowane przeliczenia opracowano na podstawie bilansów na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
- Część dotyczącą prognozy demograficznej opracowano na podstawie prognozy ludności faktycznej do 2035 r. dla powiatów oraz miast na prawach powiatu opublikowanej przez Główny Urząd Statystyczny. Prognoza ta jest spójna z obowiązującą do połowy 2008 r. prognozą dla województw na lata 2008–2035, której podstawę obliczeń stanowiły stany ludności według płci, wieku oraz powiatów i miast na prawach powiatu w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31 grudnia 2007 r. Prognoza nie uwzględnia zatem zmian terytorialnych wprowadzonych po 1 stycznia 2008 r. Dane prognozujące liczbę ludności faktycznie zamieszkałej w 2035 r. w powiatach (liczonych bez miast na prawach powiatu), miastach na prawach powiatu oraz w województwie odniesiono do rzeczywistej liczby ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 grudnia 2011 r. opracowanego przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
- **Starzenie się ludności** – proces zwiększania się udziału ludności w starszym wieku w ogólnej liczbie ludności.
- „**Podwójne starzenie się ludności**” – proces zwiększania się udziału ludzi sędziwych wśród osób starszych.
- **Osoby starsze** – określa je tzw. próg starości, tzn. wiek, po osiągnięciu którego można daną osobę zaliczyć do grupy ludności w starszym wieku. Najczęściej – jako próg – przyjmuje się jednolicie wiek 60 lub 65 lat, bądź wprowadza się odrębny próg dla mężczyzn – wiek 65 lat, a dla kobiet – 60 lat. W niniejszym opracowaniu, podobnie jak w opracowaniach ONZ zastosowano jednolity próg starości dla kobiet i mężczyzn – 65 lat, stąd jako osoby starsze przyjęto ludność w wieku 65 lat i więcej.
- **Osoby sędziwe** – ludność w wieku 80 lat i więcej.

Trójkąt Ossana wykorzystano dla ukazania struktury wieku ludności w powiatach i miastach na prawach powiatu województwa kujawsko-pomorskiego, a także określenia ich perspektyw rozwojowych.

W tym celu dokonano podziału ludności powiatów analizowanych jednostek terytorialnych na 3 grupy wiekowe: ludność w wieku 0-17 lat, ludność w wieku 18-64 lata i ludność w wieku 65 lat i więcej. Na ramionach trójkąta opisano udział wyżej wymienionych grup wieku w ogólnej liczbie ludności. Położenie powiatów i miast na prawach powiatu wewnątrz trójkąta określają trzy współrzędne. Ich wartości posłużyły do określenia trzech etapów rozwoju ludności według struktury wieku. Jako kryterium podziału zastosowano średnie arytmetyczne z udziału poszczególnych grup wieku. Charakter struktury wieku wyraża położenie odpowiadającego punktu, który znajduje się w miejscu przecięcia się trzech linii równoległych do trzech boków trójkąta.

Województwo kujawsko-pomorskie, podobnie jak inne województwa w Polsce staje przed problemem zmian demograficznych spowodowanych m.in. zmianą struktury wieku społeczeństwa. W 2012 r. w województwie kujawsko-pomorskim mieszkało 2096,4 tys. mieszkańców (o 1,4 p. proc. więcej niż

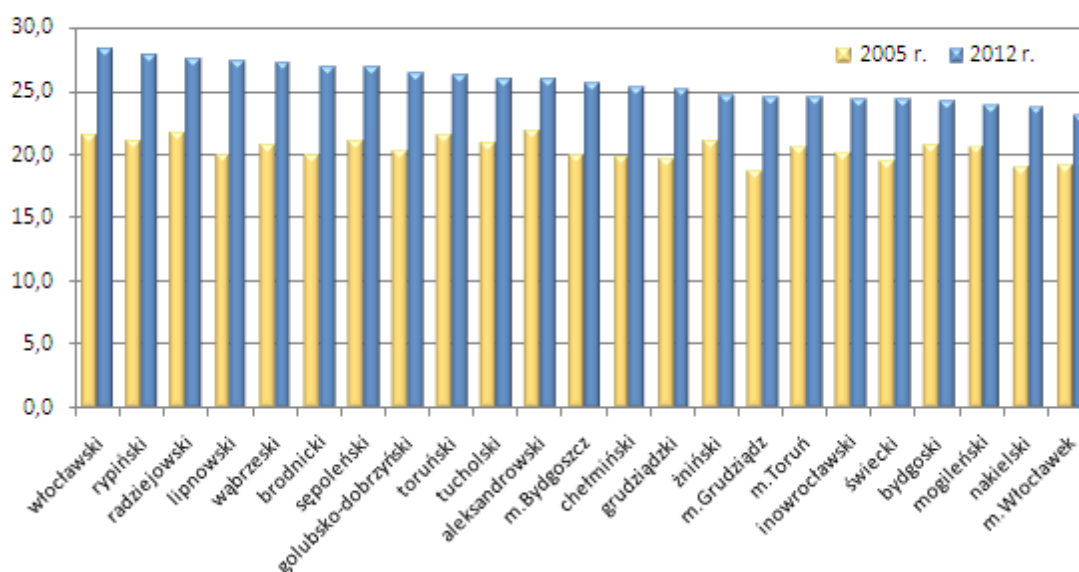

W 2012 r. we Włocławku zamieszkiwało 14,9% ludzi w wieku 65 lat i więcej (o 2,8 p. proc. więcej niż w 2005 r.), w Grudziądzu osoby te stanowiły 14,8% mieszkańców (o 1,5 p. proc. więcej niż w 2005 r.), zaś w powiecie radziejowskim, aleksandrowskim i w mieście Toruniu udział osób starszych w liczbie mieszkańców miasta wynosił odpowiednio: 14,6%, 14,5% i 14,4%. W stosunku do 2005 r. było to analogicznie więcej o 0,4 p. proc., o 1,0 p. proc. i o 2,3 p. proc.

W analizowanym okresie we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu wzrósł także odsetek osób sędziwych w grupie ludności w wieku 65 lat i więcej. Pomiędzy 2005 r. a 2012 r. największy jego wzrost w województwie, bo o 7,2 p. proc., odnotowano w powiecie lipnowskim. W powiecie tym w 2012 r. udział osób sędziwych w grupie ludności w wieku 65 lat i więcej wyniósł 27,3%. Wysoki, bo ponad 27% udział tej grupy ludności w grupie ludzi powyżej 65 lat i więcej odnotowano także w powiatach: włocławskim, rypińskim, radziejowskim i wąbrzeskim.

UDZIAŁ OSÓB SĘDZIWYCH WŚRÓD OSÓB STARSZYCH W POWIATACH I MIASTACH NA PRAWACH POWIATU W 2005 R. I 2012 R.

Rosnąca populacja osób starszych i sędziwych zmienia popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. W województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r. funkcjonowało 71 placówek pomocy społecznej, z czego 49 stanowiły domy pomocy społecznej. Spośród nich 11 placówek przeznaczonych było dla osób w podeszłym wieku. Stanowiły one 15,5% wszystkich placówek pomocy społecznej. W 2012 r. w placówkach dla osób w podeszłym wieku mieszkały 624 osoby w wieku 65 lat i więcej, w tym 97,4% mieszkańców w placówkach sektora publicznego i 2,6% mieszkańców w placówkach sektora prywatnego.

W 2012 r. w województwie kujawsko-pomorskim ze stacjonarnych zakładów opieki społecznej skorzystało 1819 osób starszych, czyli 0,6% osób w wieku 65 lat i więcej mieszkających w województwie. Stanowili oni 36,4% wszystkich mieszkańców zakładów opieki społecznej. Najwięcej osób starszych znajdowało się w placówkach dla osób w podeszłym wieku – 624 osoby i w placówkach dla przewlekle somatycznie chorych – 620 osób. Osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły odpowiednio 84,9% pensjonariuszy placówek dla osób w podeszłym wieku i 61,8% wszystkich mieszkańców placówek dla przewlekle somatycznie chorych.

W 2012 r. w 12 placówkach zapewniających opiekę nad osobami przewlekle psychicznie chorymi znajdowało się 325 osób w wieku 65 lat i więcej. Stanowiły one 30,3% wszystkich mieszkańców tych placówek. 72 osoby w tym wieku przebywały w placówkach dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, stanowiąc 8,8% ogółu ich mieszkańców. Z kolei w placówkach zapewniających opiekę niepełnosprawnym fizycznie mieszkały 44 osoby starsze, stanowiąc 54,3% ich pensjonariuszy.

Spośród wszystkich mieszkańców zakładów stacjonarnej opieki społecznej w wieku 65 lat i więcej w 2012 r. 44,7% stanowiły osoby w wieku 80 lat i więcej. Ta grupa pensjonariuszy przebywała głównie w placówkach dla osób w podeszłym wieku – 394 osoby i w placówkach dla przewlekle somatycznie chorych – 305 osób. W placówkach dla przewlekle psychicznie chorych znajdowało się 76 osób w wieku 80 lat i więcej, w placówkach dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie 11 osób, a w placówkach dla osób niepełnosprawnych fizycznie – 18 osób w wieku 80 lat i więcej. Osoby te stanowiły 63,1% mieszkańców w wieku 65 lat i więcej w placówkach dla osób w podeszłym wieku i 49,2% mieszkańców placówek dla przewlekle somatycznie chorych w wieku 65 lat i więcej.

W placówkach dla osób bezdomnych w 2012 r. w województwie kujawsko-pomorskim znajdowały się 132 osoby w wieku 65 lat i więcej, w tym 9 osób w wieku 80 lat i więcej.

STRUKTURA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W PLACÓWKACH STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG TYPÓW PLACÓWEK W 2012 R.

Prognozowane zmiany liczby ludności wskazują, że w 2035 r. w porównaniu ze stanem z końca 2012 r. mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego będzie mniej o 8,4%, tj. o 175,9 tys. osób. Analiza danych prognostycznych pokazuje, że w 2035 r. przy jednoczesnej depopulacji ogólnej liczby mieszkańców województwa oraz spadku liczby ludności: w wieku 0-17 lat (o 22,2%) i wieku 18-64 lata (o 17,4%) liczba ludności w wieku 65 lat i więcej wzrośnie prawdopodobnie o 56,0%. Szacuje się, że udział osób starszych w strukturze ludności województwa kujawsko-pomorskiego będzie systematycznie rość – z 13,5% w 2012 r. do 23,0% w 2035 r. Z danych prognostycznych wynika także, że w grupie ludzi starszych najszybciej przyrastać będzie ludności w najstarszych grupach wieku, przede wszystkim osób w wieku 80 lat i więcej. W 2035 r. w stosunku do 2012 r. liczba osób sędziwych może zwiększyć się blisko dwukrotnie (z 71,6 tys. w 2012 r. do 135,7 tys. w 2035 r.), a osoby w tym wieku będą stanowiły 30,7% ludności w wieku starszym (o 5,4 p. proc. więcej niż w 2012 r.) i 7,1% ogółu ludności województwa (o 3,7 p. proc. więcej niż w 2012 r.).

Prognoza ludności pozwala przypuszczać, że w województwie kujawsko-pomorskim proces „podwójnego starzenia się” będzie występował z różnym nasileniem. Najbardziej zaawansowane starzenie się populacji osób starszych wystąpi najprawdopodobniej w największych miastach województwa. Prognozuje się, że w 2035 r. miasta te charakteryzować będą się największym w województwie udziałem osób sędziwych w populacji osób starszych i jednocześnie nastąpi w nich relatywnie najwyższy wzrost liczby osób sędziwych. W Bydgoszczy spośród osób starszych osoby w wieku 80 lat i więcej stanowią będą 35,8% (o 10,2 p. proc. więcej niż w 2012 r.), w Toruniu ich udział wynosił będzie 35,1% (o 10,7 p. proc. więcej niż w 2012 r.), we Włocławku 34,8% (więcej o 11,8 p. proc.), w Grudziądzu 32,2% (więcej o 7,7 p. proc.). Natomiast najmniejsze zmiany w udziale osób sędziwych w liczbie osób starszych zachodzić będą prawdopodobnie w powiecie radziejowskim, gdzie w ciągu 23 lat udział ten zwiększy się tylko o 0,1 p. proc., osiągając poziom 27,7%. Na podstawie prognozy przewiduje się, że tylko w dwóch powiatach województwa – powiecie włocławskim i toruńskim – obserwowane będzie zmniejszanie się odsetka osób sędziwych wśród osób starszych; w stosunku do 2012 r. ich udział zmniejszy się odpowiednio o 1,0 p. proc. i o 0,2 p. proc.

Autorzy opracowania: *Marzena Leszczyńska, Sebastian Walczewski, Wiesława Duży*

Referat Analiz i Badań Regionalnych pod kierunkiem dr Wiesławy Gierańczyk; tel. 56 6117128

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa: *Małgorzata Górka, Marta Kobylecka, Rafał Lis, Jacek Pruski*
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400